አማርኛ ቋንቋ ትምህርት

አሥራ አንደኛ እና አሥራ ሁለተኛ □ኣል

ማ□ু□

1 የመጀመሪያው ወሰነ-ትምህርት...

2 ሁለተኛው ወሰነ-ትምህርት...

3 ለማጣቀሻ የሚያገለግሉ መጻሕፍት ዝርዝር..

አዘጋጆች

- □/ር ሮት ሄ□ስ - የውጭ አማካሪ
- ረዳት ኘሮፌሰር አለም □ሽቱ - የሃገር ውስጥ አማካሪ
- ጥላሁን ገ/ክርስቶስ - አጠቃላይ ትምህርት ስ/ት/ማ/ዝ/መምሪያ ት/ሚ
- ተስኛጽ ቴሴሞ - አጠቃላይ ትምህርት ስ/ት/ማ/ዝ/መምሪያ ት/ሚ
- ሃኒም ይስሐቅ - አጠቃላይ ትምህርት ስ/ት/ማ/ዝ/መምሪያ ት/ሚ
- ታደሰ እሸቴ - ከአ.አ. አስተዳደር፣ መምህር
- ሰናይት ከበደ - ከአ.አ. አስተዳደር፣ መምህርት
- ዋሲሁን መለሰ - ከአ.አ. አስተዳደር፣ መምህር
- ደመላሽ አለሙ - ከአ.አ. አስተዳደር፣ መምህር
- ተሾመ ሰንበቶ - ከአ.አ. አስተዳደር፣ መምህር
- ሰለሞን □□ሉ - ከአ.አ. አስተዳደር፣ መምህር
- አበበ ቢቂላ - ከኦሮሚያ ብ/ክ/መ/ትምህርት ቢሮ
- ቴቱ ካሚሶ - ከደቡብ ሕዝቦች ብ/ክ/መ/ ትምህርት ቢሮ
- □□ጻ ታከለ - ከደቡብ ሕዝቦች ብ/ክ/መ/ ትምህርት ቢሮ
- አ ቃ□ ጻ ሬሳ - ከቤኒሻንጉል ጉሙዝ ብ/ክ/መ/ትምህርት ቢሮ
- □ □ ካዊች - ከጋምቤላ ብ/ክ/መ/ትምህርት ቢሮ
- በድሪያ ኡመር - ከድሬዳዋ አስተዳደር ካውንስል ትምህርት ቢሮ

መ ፅ ቢ □

ልሳነ ብዙ በሆኑ እንደ ኢትዮጵያ ባሉ ሀገራት ውስጥ ከአንድ በላይ የሆኑ የስራ ቋንቋችን መጠቀም የተለመደ ነው፡፡ በስራ ቋንቋነት የሚመረጡት ቋንቋች ደግሞ ተገቢውን አገልግሎት መስጠት ይችሉ ዘንድ በሀገሪቱ ስርአተ ትምህርት ውስጥ ተገቢውን ስፍራ ማግኘት ይኖርባቸዋል፡፡ ቋንቋቹ በስርአተ ትምህርቱ ውስጥ ተገቢውን ቦ□ ሲ□ኖኙ የዜጎች በቋንቋቸው የመገልገል ብቃት ይዳብራል፡፡ ይህም በክልል ብሎም በፌዴራል ደረጃ ስራን ለማቀላጠፍ ከማገዙም በላይ የዜጎችን በራስ የመተማመን ብቃት ከፍ ያደርጋል፡፡ መንግስት ይህንን ከግብ ለማድረስ እየጣረ መሆኑ ቢታወቅም አንዳንድ ክፍተቶች ግን መፈጠራቸው አልቀረም፡፡ ከነዚህም ክፍተቶች መካከል ዋና ዋና የሚሰኙት ከዚህ የሚከተሉት ናቸው፡፡

1. እንደ አማርኛ፣ ኦሮምኛ፣ ትግሪኛና መሰል ሀገርኛ ቋንቋች በመሰናዶ ደረጃ ሲሰጡ ቆይተው በማጠቃለያው ፈተና ውስጥ አለመካተታቸው ተማሪ-ቹ ለራሳቸው ቋንቋች ትኩረት እንዲነፍጉ ምክንያት ሆኗል፡፡ በዚህም የተነሳ በዚህ ደረጃ እነዚህን ቋንቋች የሚያስተምሩ መምህራን ችግር እያጋጠማቸው መሆኑን ሲገልፁ ማድመጥ የተለመደ ነው፡፡ እናም ተማሪዎቹ ለቋንቋቸው ትምህርት ትኩረት እንዲሰጡ እንደ ሌሎቹ የት/ዓይነቶች በእኩልነት ታይቶ ፈተና የሚሰጥበት ሁኔታ ቢመቻች
2. በአሁኑ ጊዜ አስራ ሁለተኛ ክፍል አጠናቆ እንደ አማርኛ፣ ኦሮምኛ፣ ትግሪኛና መሰል በሆኑ ሀገርኛ ቋንቋች ደብዳቤ፣ ፅፎ ማቅረብ ችግር እየሆነ በመምጣት ላይ ይገኛል፡፡ እንዲህ አይነቱ ችግር ይፈጠር ዘንድ የቋንቋቹ ትምህርት በመሰናዶ ደረጃ ተገቢውን ቦታ አለማግኘት የበኩሉን አስተዋፅኦ ሳያደርግ እንዳልቀረ መገመት አያዳግትም፡፡
3. በክፍለ ጊዜ ስርጭትም ረገድ ትልቅ ችግር አለ፡፡ እንደ አማርኛ፣ ኦሮምኛ፣ ትግሪኛና መሰል ለሆኑ ሀገርኛ ቋንቋች የተመደበው ክፍለ ጊዜ አነስተኛ ነው፡፡ በዚህም የተነሳ ተፈላጊውን የመፃፍ፣ የማንበብ፣ የመናገርና የማዳመጥ ክሂልን ባለው ውስን ጊዜ ውስጥ ለማስጨበጥ አመቺ አልሆነም፡፡
4. በተለያዩ ትምህርት ቤቶች ውስጥ የማጠናከሪያ ትምህርት ይሰጣል፡፡ ይሁን እንጂ እንዲህ አይነቱ የማጠናከሪያ ትምህርት እንደ አማርኛ፣ ኦሮምኛ ፣ ትግሪኛና ለመሳሰሉት ቋንቋች ብዙ ጊዜ ትኩረት ሲሰጥ አይ□□ም፡፡ □ህ □ፅሞ ተማሪች በአፍ መፍቻ ቋንቋቻቸው ያላቸውን ችሎ□ እንዳያዳብሩ ከማድረጉም በላይ በአፍ መፍቻ ቋንቋቻቸው ያላቸውን ችሎታ እንዳ□ቴበሩ ከማድረጉም በላይ በአፍ መፍቻ ቋንቋቻቸው ላይም አሉታዊ አመለካከት እንዲፈጥሩ ምክንያት ይሆናል፡፡ በራሱ ቋንቋ ላይ አሉታዊ አመለካከት የሚፈጥር ዜጋ ደግሞ ይህን አመለካከቱን በሌሎች ላይ በማጋባት መንግስት የጀመረውን ዜጎችን በቋንቋቸው የማስተማር ሂደት ሊያውክ እንደሚችል የታወቀ ነው፡፡

ከፍ ሲል የተዘረዘሩት ችግሮች በአብዛኛቹ የሀገራችን ቋንቋዎች ላይ የሚ□□ ቢሆንም የደፌራል የስራ ቋንቋ እንደ መሆኑ መጠን ችግሩ በአማርኛ ላ□ ጎልቶ መ□□ቱ

አልቀረም፡፡ ቋንቋው ክልሎችን ከክልሎች የሚያገናኝ ከመሆኑም በላይ በፌዴራል ደረጃ በርካ□ ስራች የሚካሄዱበት ቁልፍ ቋንቋ ነው፡፡ በመሆኑም ከፍ ሲል □ተ□ረ□ሩት ችግሮች ተወግደው ውጤታማ የሆነ የሀገርኛ የቋንቋ መማር ማስተማር ሂደት ይፈጠር ዘንድ የ□ርስ ቢሮ ተገቢውን ክትትል አድርጎ ለችግሮቹ መፍትሄ እንደሚያፈላልግ ተስፋ እናደርጋለን፡፡

አማርኛ ቋንቋ ትምህርት

አሥራ ሁለተኛ □ክል

የመጀመሪያው ወሰነ-ትምህርት

ምክራአ:- አንድ፤ ቋንቋና ህብረተሰብ (*□ክለ ቲ□ 12)*

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- የኢትዮጵያን ቋንቋዎች ከነቤተሰቦቻቸው ይገልፃሉ፣ እያንዳንዱ ቋንቋ ለብሔር ብሔረሰቡ ያለውን ፋይዳ ይናገራሉ፤ ይጽፋሉ፤ ቃላትን በድምፀ-ልሣናዊ ዘዴ ይተነትናሉ፤ በቀለማዊ አጻጻፍ ዘዴም ይጽፋሉ፤ ለቃላት ቀዓተኛ ፍች ይሰጣሉ፤ ዋቢ መፃሕፍትን ይጠቀማሉ፤ በጽሑፍ አዘጋጅተው ያብላሉትን ሃሣብ ዋና ዋና ነጥብ ይናገራሉ፤ አጫጭር ዓ/ነገሮችንና አንቀጾችን ይተረጉማሉ፤ ምሳሌአዊ አነጋገር የሚገኝበት ዐውድ በመፍጠር አጭር ጽሑፍ ይጽፋሉ።

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክክ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ሥነፅሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ የመርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ቋንቋና ህብረተሰብ	• የኢትዮጵያ ቋንቋዎች • ቀለማዊ አጻጻፍ ዘዴ • ትምና-ልሣናዊ አፃፃፍ ዘዴ • ለቃላት ቀጥተኛ /መ□ቱክ-ቃላዊ/ ፍች • ከመገናኛ ብዙሃን በመቅረጸ-ድምፅ ከተቀረፀ ናሙና የምርምር ውጤቶችን ማቴመዓ • በጽሑፍ ከተ□ፉጹ በኋላ ሃሣቡን አብላልቶ ዋና ዋና ነጥቦችን በንግግር ማቅረብ • ከመጻሕፍት ሃሣብ ማግኘት • ከአንድ ቋንቋ ወደ ሌላ ቋንቋ መተርቶም • ምሳሌአዊ አነጋገር	• ስለቋንቋ ምንነት፣ አገልግሎትና መሠረ□ዊ ጠባዮቹ ካላቸው ግንዛቤ አንፃር አንዳንድ ነጥቦችን መናገር • የኢትዮጵያ ቋንቋዎችን ከነቤተሰቦቻቸው ዘርዝሮ መናገር • አንድ ቃል በውስጡ የያዛቸውን ድምጾች ተናባቢና አናባቢውን አከታትሎ ጽፎ ማቅረብ ምሳሌ:- መከረ ም□-□□□-ር□ ጉትቻ ግኡ-ተ□-ችኣ • ቃሉ የተፈጠረባቸው ተናባቢና አናባቢ ድምጾችን እያቀናጁ ቀለም መመሥረት ምሳሌ:- መከረ ም□-□□□-ር□ ጉትቻ ግኡ-ት□-ችኣ • መዝገበ ቃልን በመጠቀም ለቃላት ፍች መስጠት • ስለኢትዮጵያ ቋንቋዎች በተካሄደ ጥናትና ምርምር □ተቶች ውጤቶችን ከመቅረጸ-የሚተላለፈውን አዳምጠው ፍሬ ሃሣብ መ□ሰት	• 1ኛ □ክል □ተማሩትን በማስታወስ ስለቋንቋ ምንነት፣ አገልግሎትና መሠረታዊ ጠባዮች ካላቸው ግንዛቤ አንፃር እንዲገልጹ ማድረግ • የኢትዮጵያ ቋንቋዎችንና ቤተሰቦቻቸውን በዋቢ መጻሕፍት በመታገዝ ዘርዝረው እንዲያቀርቡ ማበረታታት • አንድ ቃል በውስጡ የያዛቸውን ድምጾች /ተናባቢና አናባቢ/ አከታትለው እንዲጽፉ በምሳሌ አሳይቶ መልመጃ ማሠራት • አንድ ቃል የተፈጠረባቸውን ተናባቢና አናባቢ ድምጾች እያቀናጁ፣ ቀለም የሚሆኑትን እየለዩ እንዲያሳዩ ምሳሌ አሳይቶ መልመጃ ማሠራት • ከምንባቡ ውጭና ውስጥ ለቀረቡ ቃላት ቀጥተኛ /መ□ቱክ-ቃላዊ/ ፍቺ እንዲሰጡ ማድረግ • ስለኢትዮጵያ ቋንቋዎች የተደረገን የጥናትና ምርምር ውጤት ከመገናኛ ብ□ኃን አዳምጠው የሰበሰቡትን ሃሣብ እክፍል ውስጥ ማስነበብ • □እያንዳንዱ ብሔረሰብ ቋንቋ ለየብሐረሰቡ ስለሚሰ□□□ቀሜታ ጽሑፍ በማዘጋጀትና ሃሣቡን በማብላላት ዋና ዋና ነጥቦችን በመጠቀም ንግግር እንዲያቀርቡ ማገዝ • አጫጭር ዓ/ነገሮችንና አንቀጾችን ሰጥቶ ትምህርት ወደሚሰጥባቸው ሃገራዊ ቋንቋዎች፣ ካላመቸም □□እንግሊዝኛ ቋንቋ እንዲተረጉሙ ማበረታታት • ምሳሌአዊ አነጋገሮችን ሰጥቶ በመረጡትና ምሳሌአዊ አነጋገሩ ሊገኝበት በሚችል አውድ አጭር ጽሑፍ እንዲጽፉና እንዲያነቡ ማድረግ

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ሥነፅሑፍ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ የመርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
		ትምፅና ከመገናኛ ብዙሃን • እያንዳንዱ ብሔረሰብ በራሱ ቋንቋ ቁሳዊና ሕሊናዊ ባህሉን መግለጹና መሠረ□ዊ ትምህርት መስጫ ሆኖ ማገልገሉ የሚሰጠውን □ቀሜ□ በ□ሑአ በማዘጋጀትና ሃሣቡን በማብላላት ዋና ዋና ነጥቦችን በንግግር ማቅረብ • የኢትዮጵያ ቋንቋዎችንና ቤተሰቦቻቸውን በተመለከተ ከመጻሕፍት መረጃ መሰብሰብ • አጫጭር ዓ/ነገሮችንና አንቀጾችን ወደ ሌላ ቋንቋ መመለስ • ምሳሌአዊ አነጋገሮች ሊገኝ ብት የሚችል አውድ በመፍጠር አጭር ጽሑፍ መነአ	

ፅምቶማ

- ስለቋንቋ ምንነት አገልግሎትና መሠረታዊ ጠባዮች ሀሣብ መሠንዘራቸውን መከታተል፤
- የኢትዮጵያ ቋንቋዎችንና ቤተሰቦቻቸውን ዋቢ መጻሕፍት በመጠቀም ዘርዝረው ማቅረባቸውን ማየት፤
- የቀረበላቸውን ቃል በሥነ-ድምፃዊና በቀለማዊ አፃፃፍ ዘዴ በትክክል መፃፋቸውን ማረጋገጥ፤
- ከምንባቡና ከምንባቡ ውጭ ለቀረቡላቸው ቃላት ቀጥተኛ /መ□ቹ-ቃላዊ/ ፍች መስጠታቸውን መፈተሽ፤
- ከመቅረጸ-ድምፅና ከመገናኛ ብ□ኃን የተላለፈን ፍሬ-ሃሣብ ሰብስበው በማምጣት እክፍል ውስጥ ማንበባቸውን መከታተል፤
- የኢትዮጵያ ቋንቋዎች ለየብሔረሰቦቻቸው ያላቸውን ፋይዳ አስመልክቶ የሚያቀርቡትን ዋና ዋና ነጥብ የያዘ ንግግር መገምገም፤
- አጫጭር ዓ/ነገሮችንና አንቀጾችን ከአንድ ቋንቋ ወደሌላ ቋንቋ መተርጐማቸውን መፈተሽ፤
- ምሳሌአዊ አነጋገር የሚገኝበት አውድ ፈጥረው የጻፋትን ጽሑፍ ማንበባቸውን መከ□ተል፡፡

ምክራአ:- ሁለት፤ ቋንቋና ህብረተሰብ *(□ለ ቲ□ 12)*

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- *ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- የአማርኛ ቋንቋን አጀማመርና ዕድገት ይገልፃሉ፤ የመርጃ መፃሕፍትን ተጠቅመው ሃሣብ ይወስዳሉ፤ ቃላትን በሥነ-ልሣናዊና ቀለማዊ አፃፃፍ ዘዴ ይጽፋሉ፤ ከሥርወ ቃሎች ስሞችንና ቅጽሎችን ይመሠርታሉ፤ መዝገበ ቃላዊ ፍቺ ይሰጣሉ፤ የዐ/ነገርን አይነቶችና ስልቶች ይለያሉ፤ ስላዳመጡት ነገር አስተያየት ይሰጣሉ፤ የድርሰት አፃፃፍ ሥርአትን ጠብቀው ድርሰት ይጽፋሉ፤ ፈሊጣዊ አነጋገሮችን በድርሰት ውስጥ ይጠቀማሉ::*

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ሥነፅሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ የመርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ቋንቋና ህብረተሰብ	• *አንብቦ መረዳት* • *የአማርኛ ቋንቋ አጀማመርና ዕድገት* • *ትምና-ልሣናዊ አፃፃፍ* • *ቀለማዊ አፃፃፍ* • *ከሥርው-ቃል ሰምና ቅጽል መመስረት* • *ቀዓ ተኛ /መ□ቱ ቃላዊ/ ፍቺ* • *የዐ/ነገር አይነቶችና ስልቶች* • *ልዩ ልዩ የሥነ ጽሑፍ ሥራዎች* • *ከመፃሕፍት ሐሳብ ማግኘት* • *ድርሰት መፃፍ* • *ፈሊጣዊ አነጋገር*	• *አንብበው የተረዱትን በጽሑፍና በቃል መግለጽ* • *የአማርኛ ቋንቋ አጀማመርንና ዛሬ የደረሰበትን ዕድገት መግለጽ* • *አንድ ቃል በውስጡ የያዛቸውን ድምጾች በሥነ ልሣናዊ አፃፃፍ ዘዴ ማቅረብ* • *ቃሉ የተፈጠረባቸው ተነባቢና አናባቢ ድምጾችን እያቀናጁ ቀለም መመሥረት* • *ሥርወ ቃልን በመጠቀም ስምና ቅጽልን መመሥረት* • *ለቃላት ቀጥተኛ / መ□ቱ ቃላዊ/ ፍቺ መስጠት* • *የዐ/ነገር አይነቶችንና ስልቶችን መለየት* • *ከመገናኛ ብ□ኃን የሚተላለፈው ልዩ የሥነ ጽሑፍ ሥራዎችን □ዜም□□ □ቃሚ ሃሣብ መ□ሰት* • *ስለአማርኛ ቋንቋ አጀማመርና ዕድገት መረጃ ለማፅኘት ልዩ ልዩ መፃሕፍትን አንብበው ሃሣብ መ□ሰት* • *የድርሰት ሥርአትን በማሟላት ድርሰት መፃፍ* • *በሚጽፉት ድርሰት ውስጥ ፈሊጣዊ አነጋገሮችን መ□ቀም*	• *ያንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ ንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶችን/ በተግባር ላይ ማዋል* • *ስለአማርኛ ቋንቋ አጀማመርና ዕድገት የሚገልጹ ልዩ ልዩ መፃሕፍትን አንብበው ሃሣብ እንዲወስዱና እክፍል □ሰዓ እንዲያነቡ ማድረግ* • *የተሰጧቸውን ቃላት በሥነ ድምፃዊ አፃፃፍ ዘዴ እንዲጽፉ ማገዝ* • *በሥነ ድምፃዊ አፃፃፍ የቀረቡትን በቀለም አመሠራረት እያቀናጁ እንዲያቀርቡ ምሳሌ በመስጠት ማሠራት* • *ል□ ል□ ሥር□-ቃሎችን በመስጠት የተለያዩ ስሞችንና ቅጽሎችን እንዲመሠርቱ መገፋፋት* • *መዝገበ ቃላትን በመጠቀም ቀጥተኛ ፍች እንዲሰጡ ማበረታታት* • *የተለያዩ ዐ/ነገሮችን ሰጥቶ በአይነታቸውና በስልታቸው እንዲመድቡ ማድረግ* • *ከመገናኛ ብ□ኃን የሚተላለፉ ልዩ ልዩ የሥነ-□ሑአ ሥራዎችን አዳምጠው በክፍል ውስጥ አስተያየት እንዲሰጡ ማድረግ* • *የድርሰት አፃፃፍ ሥርአትን ተከትለው ድርሰት እንዲጽፉ ማቱ□* • *በሚጽፉት ድርሰት ውስጥ ፈሊጣዊ አነጋገሮችን እንዲጠቀሙ ማበረታታት*

ዕምቶማ

- የቀረበውን ጽሑፍ አንብበው መረዳታቸውን ማረጋገጥ፤
- ሃሣብ ማፅኛ መጻሕፍትን በመጠቀም ስለአማርኛ ቋንቋ አጀማመርና እድገት የተሟላ ሃሣብ ይዘው በንባብ መልክ እክፍል ውሰጥ ማቅረባቸውን ማረጋገጥ፤
- ለቃላት መዝገበ-ቃላዊ ፍች መስጠታቸውን ማየት፤
- ዐ/ነገሮችን በአይነትና በስልታቸው ለይተው መመደባቸውን ማየት፤
- የተሰጧቸውን ቃላት በሥነ-ልሣናዊ አፃፃፍ ዘዴ መፃፋቸውን ማረጋገጥ፤
- በሥነ-ልሣናዊ አፃፃፍ ዘዴ የቀረቡትን በቀለማዊ አፃፃፍ ዘዴ ማቅረባቸውን መገምገም፤
- በተሰጧቸው ሥርወ ቃላት የተለያዩ ስሞችንና ቅጽሎችን መመሥረታቸውን መፈተሽ፤
- ልዩ ልዩ የሥነ ጽሑፍ ሥራዎችን መሠረት አድርገው አስተያየት መስጠታቸውን መከታተል፤
- አንድ ሃሣብ በእውነታና በግል አስተያየት ላይ የተመሠረተ መሆኑን በትክክል መለየታቸውን ማረጋገጥ፤
- በቋንቋ አጀማመርና ዕድገት ላይ ሥርአት ጠብቀው መወያየታቸውን ማየት፤
- የድርሰት ሥርአትን ተከትለው ድርሰት መፃፋቸውን መፈተሽ፤
- በፃፉት ድርሰት ውስጥ ፈሊጣዊ አነጋገሮችን መጠቀማቸውን ማየት።

ምክራአ፡- ሦስት፤ ሂስ (□አለ ቲ□ 12)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት፡- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- ቅድመ ምንባብ ጥያቄዎችን ይመልሳሉ፤ የሂስን ምንነት ይገልፃሉ፤ በሚሰጧቸው ርዕሶች ላይ ይከራከራሉ፤ ልዩ ልዩ የሥነ ጽሑፍ ሥራዎችን ከመገናኛ ብ□ሃን ያዳምጣሉ፤ በሂሳዊ የአነባበብ ስልትም ያነባሉ፤ ይገመግማሉ፤ ለቃላት አገባባዊ ፍች ይሰጣሉ፤ የአንድን ሃሣብ እውነታና የግል አስተያየት ለይተው ይናገራሉ፤ ማስታወሻ ይወስዳሉ፤ ሰዋስዋዊ ስህተቶችን ያስተካክላሉ፡፡

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ሥነፅሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ የመርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ሂስ	• አንብቦ መረዳት • ሂስ • ሰዋስዋዊ ስሕተት • አገባባዊ ፍች • ልዩ ልዩ የሥነ ጽሑፍ ሥራዎችን ማዳመጥ • እውነታና የግል አስተያየት • □ር□ር • ሂሳዊ ንባብ • ማስ□□ሻ መ□ሰት • ፅምቀማ	• አንብበው የተረዱትን በጽሑፍና በቃል መግለጽ • የሂስን ምንነት መግለጽ • የሥነ-ጽሑፍ ሥራዎችን • ከመገናኛ ብዙሃን ማዳመጥ • በሂሳዊ የአነባበብ ስልት ማንበብ • ለቃላት አገባባዊ ፍች መስጠት • የቀረቡ ሃሣቦች ዕውነታና የግል አስተያየት መሆናቸውን ለይቶ መናገር • የሂሳዊ ንባብ የአነባበብ ዘዴን ተጠቅሞ የተለያዩ የሥነ ጽሑፍ ሥራዎችን መገምገምና ማስ□□ሻ መ□ሰት • መመሪያዎችን ተከትሎ □ር□ር ማካሄት • በቁዓ ር፣ በ□□፣ በመ□ብ፣ በሐረግ አለመዛመድና በግስ አለመስማማት . . . የተዛቡ ዐ/ነገሮችን ለይቶ ማስተካከል	• ያንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ ንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶችን/ በተግባር ላይ ማዋል • የሂስን ምንነት እንዲገል□ ማትረፅ • የሥነ ጽሑፍ ሥራዎችን በሂሳዊ የአነባበብ ስልት እንዲያነቡና ከመገናኛና ብዙኃንም እንዲያዳምጡ በማበረታታት ባነበቡትና ባዳመጡት ላይ በክፍል ውስጥ አስተያየት እንዲሰጡ መገፋፋት • ለቃላት አገባባዊ ፍች ሰጥተው ከአገባባቸው ወጭ ደግሞ በዓ/ነገር ውስጥ እንዲጠቀሙባቸው ማገዝ • ልዩ ልዩ ሃሣብ የያዙ ዓ/ነገሮችን በመስጠት ዐ/ነገሮቹ የያዙት ሃሣብ እውነታና የግል አስተየየት መሆናቸውን በምክንያት እያስደገፉ እንዲገልጹ በማድረግ ማሠራት • ልዩ ልዩ አጫጭር የሥነ ጽሑፍ ሥራዎችን በመስጠት በሂሳዊ የአነባበብ ስልት አንብበው በመገምገም ማስታወሻ እንዲወስዱና እንዲወያዩ ማበረታታት • በተሰጧቸው ርዕሶች ላይ መመሪያዎችን ተከትለው □ር□ር እንዲያደርጉ ሁኔታዎችን ማመቻቸት • በቁዓ ር፣ በ□ታ፣ በመደብ፣ በሐረግ አለመዛመድና በግስ አለመስማማት … የተዛቡ ዐ/ነገሮችን በመሰጠት እንዲያስተካክሉ ማድረግ

ዕምቶማ

- የቀረበውን ጽሑፍ አንብበው መረዳታቸውን መከታተል፤
- የሂስን ምንነት መግለፃቸውን መከ ተል፤
- የሥነ-ጽሑፍ ሥራዎችን ከመገናኛ ብ ኃን ማዳመጣቸውንና በሂሳዊ ንባብ ስልት ማንበባቸውን በልዩ ልዩ መመዘኛዎች መገምገም፤
- ለቃላት አገባባዊ ፍች መስጠታቸውንና ከአገባባቸውም ውጭ በዓ/ነገር መጠቀማቸውን ማረጋገጥ፤
- የተሰጧቸው ልዩ ልዩ ዐ/ነገሮች የያዙት ሃሣብ እውነታና የግል አስተያየት መሆናቸውን ሲለዩ ማየት፤
- የቀረቡላቸውን አጫጭር የሥነ ጽሑፍ ሥራዎች በሂሳዊ ንባብ አንብበው በመገምገም ማስታወሻ መውሰዳቸውን መከታተል፤
- በተሰጧቸው ርዕሶች ላይ መመሪያዎችን ተከትለው መከራከራቸውን መገምገም፤
- በቁዓ ር፣ በ ታ፣ በመደብ፣ በሐረግ አለመዛመድና በግስ አለመስማማት የተዛቡ ዐ/ነገሮችን ማስተካከላቸውን መከታተል፡፡

ምክራአ፡-አራት፤ ሥነ-□ሑአ *(□ክ ለ ቲ□ 9)*

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት፡- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- ለቃላት አውዳዊ፣ እማሪያዊና ፍካሪያዊ ፍቺ ይሰጣሉ፤ ልዩ ልዩ ሥነ-□ሑኛዊ ሥራዎችን በተለይም ቃለ ተውኔትን ያዳምጣሉ፤ የቀረቡ ሐሳቦችን በራሳቸው አባባል አብራርተው ይናገራሉ፤ ሥነ ጽሑፎችን በሒሳዊ ንባብ ስልት ያነባሉ፤ የኢልቦለድን ምንነትና ባሕርይ ይገልፃሉ፤ በልቦለድና በኢልቦለድ መካከል ያለውን አንድነትና ልዩነት ያስረዳሉ፤ አጭር ልቦለድ ይፅፋሉ።

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ሥነፅሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ የመርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ሥነ-□ሑአ	• የቃላት አውዳዊ ፍች • የቃላት እማሪያዊና ፍካሪያዊ ፍች • ሥነ-ጽሑፋዊ ሥራዎችንና ቃለ-ተውኔቶችን ማዳመጥ • ሃሣብን በራስ አባባል ማብራራት • ሂሳዊ ንባብ • ኢልቦለት • በልቦለድና ኢልቦለድ መካከል ያለ አንድነትና ልዩነት • አጭር ልቦለድ	• ሥነ-ጽሑፍን አስመልክቶ ሐሳብ መስጠት • ቃላት በዐ/ነገር ውስጥ የያዙትን ፍቺ መግለጽ • የቃላትን እማሪያዊና ፍካሪያዊ ፍቺ መስጠት • ልዩ ልዩ ሥነ-□ሑኛዊ ሥራዎችን በተለይም ቃለ ተውኔትን ከቴፕና ልዩ ልዩ መገናኛ ብዙሃንን ማዳመጥ • ከንግግር ያዳመጡትን ወይም ከንባብ ያገኙትን ሐሳብ በራስ አባባል አብራርቶ ማቅረብ • የተሰጠውን የሥነ ጽሑፍ ሥራ በሂሳዊ ንባብ ስልት ማንበብ • የኢልቦለድን ምንነት አብራርቶ መግለጽ • በልቦለድና በኢልቦለድ መካከል ያለውን አንድነትና ልዩነት ማብራራት • አጭር ልቦለድ መፃፍ	• ሥነጽሑፍን አስመልክቶ ያላቸውን ግንዛቤ እንዲገልፁ ማበረታታት • ቃለ-ተውኔትን በቴፕ ቀር□ እንዲያዳምጡ ማድረግ፣ ሌሎች የሥነ-ጽሑፍ ሥራዎችንም ከመገናኛ ብዙሃን እንዲከታተሉና ያደነቋቸውንም ሥራዎች በተመለከተ □ክል □ስዓ ሃሣብ እንዲሰጡ ማበረታታት • ከቴፕ ያዳመጡትን ወይም ከመገናኛ ብዙሃን የተከታተሉትን ሥነ ጽሑፋዊ ሥራ በክፍል ውስጥ እንዲያብራሩ ማ□ • የሂሳዊ ንባብን ምንነት ተረድተው፣ አንድን አጭር ልቦለት እንዲያነቡና ሂስ እንዲያቀርቡ ማበረታታት • የኢልቦለድን ምንነት አብራርተው እንዲገልጹ ማድረግ • የልቦለድንና ኢልቦለድን አንድነትና ልዩነት አብራርተው እንዲገልፁ ተገቢውን □□ ማትረፅ • ካነበቡት ምንባብ ለወጡ ቃላት አውዳዊ ፍቺ እንዲሰጡ ቃላትን ከእማሪያዊና ፍካሪያዊ ፍቺያቸው ጋር እንዲያዛምዱ በማድረግ ማለማመድ • አንድን አጭር ልቦለድ አንብበው በውስጡ የሚገኙ የልቦለድ አላባውያኑን ገልፀው ጠንካራና ደካማ ጐኑን እንዲተቹ ማበረታታት • በመረጡት ርዕስ አጭር ልቦለድ እንዲጽፉ ማገዝ

ዕምቶማ

- *ሥነ-ጽሑፍን አስመልክቶ የሚያወቁትን ሲገልፁ መከ□ተል፤*
- *ለቃላት አውዳዊ፣ እማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ መስጠታቸውን ማረጋገጥ፤*
- *ቃለ-ተውኔቶችንና ሌሎች ሥነ-ጽሑፋዊ ሥራዎችን አዳምጠው በራሳቸው አባባል ማቅረባቸውን መከ□ተል፤*
- *የሥነ-ጽሑፍ ሥራዎችን በሂሳዊ ንባብ ስልት አንብበው ሂስ መስጠታቸውን ማረጋገጥ፤*
- *የኢልቦለድን ምንነት መግለፃቸውን መከ□ተል፤*
- *በልቦለድና በኢልቦለድ መካከል ያለውን አንድነትና ልዩነት በትክክል ማብራራታቸውን መከ□ተል፤*
- *አጭር ልቦለድ መፃፋቸውን ማረጋገጥ።*

ምክራአ፡- አምስት፤ ሰብአዊነት (*□አለ ቲ□ 6*)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት፡- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- የቃላትን ተመሣሣይና ተቃራኒ ፍች ይለያሉ፤ ሰዋስዋዊ ስሕተትን ያስተካክላሉ፤ □ቅታዊና ማህበራዊ የሆኑ ጉዳዮችን አዳምጠው አስተያየት ይሰጣሉ፤ የአንድን ሃሣብ ዋና ዋና ነጥቦች በንግግር ያቀርባሉ፤ጭውውት ያደርጋሉ፤ በቃለ መጠይቅ ሃሣቦችን ይሰበስባሉ:: ከዕለት ዕለት የሕይወት ገጠመኛቸው ማስ□□ሻ ይወስዳሉ፤ ከአንድ ቋንቋ ወደ ሰላ ቋንቋ ይተረጕማሉ::

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ሥነፅሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ የመርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ሰብአዊነት	• *አንብቦ መረዳት* • *ተመሣሣይና ተቃራኒ* • *ሰዋስዋዊ ስሕተት* • *□ቅታዊና ማህበራዊ ጉዳዮችን ማዳመጥ* • *በጽሑፍ ያዘጋጁትን ዋና ዋና ነጥቦች በንግግር ማቅረብ* • *ጭውወት* • *ቃለ-መ□ጁቅ* • *የዕለት ተዕለት ማስ□□ሻ መ□ሰት* • *ትርጉም*	• *አንብበው የተረዱትን በቃልና በ□ሑአ መፅለ□* • *በተለያዩ ሰብአዊ ተግባራት ላጁ ተሰማርተ□ □ሚ፬ኑ ድርጅቶችንና ተግባራቸውን በ□ር□ር መፅለ□* • *ለቃላት ተመሳሳይና ተቃራኒ ፍቺ መስጠት* • *በአንቀፅ ውስጥ የሚገኙ ሰዋስዋዊ ስሕተቶችን ማስተካከል* • *□ቅታዊና ማህበራዊ ጉዳዮችን ካዳመጡ በኂላ ባዳመጡት ዙሪያ ስለአቀራረቡ፣ ስለሳቢነቱ፣ መልእክት በተገቢው ሁኔታ ስለማስተላለፉ አስተያየት መስጠት* • *በቂ ዝግጅትና ልምምድ በማትረፅ በንሑአ ያዘጋጁትን ሃሣብ ዋና ዋና ነጥቦች በንግግር ማቅረብ* • *የምንባቡን ሃሣብ መነሻ በማትረፅ □ጁም በሌላ ጉዳይ ዙሪያ የራሣቸውን ጭውውት በማዘጋጀት ማቅረብ* • *ከቃለ-መ□ጁቅ □ሚጸቶ□ቸውን መረጃዎች በሥርአት በማደራጀት*	• *ያንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ ንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶችን/ በተግባር ላይ ማዋል* • *በተለያዩ ሰብአዊ ተግባራት ላይ ተሰማርተው የሚገኙ ድርጅቶችንና የሚሠጧቸውን አገልግሎቶች እንዲገልፁ ማበረታታት* ***ለምሳሌ፡-*** *ቀጁ መስቀል፣ ወላጅ አልባ ሕፃናት መርጃ፣ የአረጋዊያን መርጃ፣ በተለያየ የልማት ሥራ □ተሰማሩ፣ የሴቶች ጥቃት ተከላካይ፣ የሕፃናት ጉልበት ብዝበዛ ተከላካይ . . .* • *ከምንባቡ ለወጡ ወይም ከምንባቡ ውጭ ለተገኙ ቃላት ተመሣሣይና ተቃራኒ ቃላትን በማዛመድ ፍቻቸውን እንዲሠሩ ማትረፅ* • *አንድ አነስተኛ አንቀፅ ሰብአዊነትን የተመለከተ ወይም የሥነ-ፅሑፍ ቅንጫቢ በመውሰድ በአንቀጹ ውስጥ □ሚ□□ ሰዃሰዋዊ ስሕተቶችን እንዲያስተካክሉ ማበረታታት* • *□ቅታዊና ማህበራዊ ጉዳዮችን /ከሬዲዮ፣ ከቴሌቪዥን፣ ተቀርፀው ከተቀመጡ ካሴቶች፣ ከሚነበቡ ከተለያዩ ፅሁፎች . . ./ አዳምጠው ባዳመጡት ዙሪያ አቀራረቡ፣ ሳቢነቱ፣ እና መልእክቱ በተገቢው ሁኔታ መተላለፉን በቡድን ተወያይተው አስተያየት እንዲሰጡ ሁኔታዎችን ማመቻቸት* • *ባካባቢያቸው የሚገኙ ሰብአዊ ድርጅቶችን እንቅስቃሴ በመመልከት የተመለከቱትን በፅሁፍ ካዘጋጁ በኋላ ሃሣቡን አብላልተውና በቂ ዝግጅት አድርገው በዋና ዋና ነጥቦች ዙሪያ ንግግር እንዲያደርጉ መገፋፋት* • *ጭውውት መልእክት ለማስተላለፍ ያለውን ጠቀሜታ ካለፈው ትምህርት በማስታወስ በመረጧቸው ርዕሶች ላይ /ኤድስ፣ ልማት፣ ሰብአዊ ተግባር፣ የሕፃናት ጉልበት ብዝበዛ . . ./ የራሳቸውን ጭውውት በማዘጋጀት ክፍል ውስጥ እንዲያቀርቡ ሁኔታዎችን*

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ሥነፅሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ የመርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
		በፅሑፋቸውና በንግግራቸው መ□ቀም • የዕለት ተዕለት የሕይወት • ቱ□መኛቸውን በማስ□□ሻ መጻ□ • ከአንድ ቋንቂ ወደሌላ ቋንቋ መተርቶም	ማመቻቸት • በግል፤በጥንድና በቡድን ቃለ-መጠይቅ አዘጋጅተው በ□ኣል □ሰዓ እና ከክፍል ውጭ ቃለ-መ□ጁቅ አካሂደው መረጃ • እንዲሰበስቡ፣ መረጃዎችን በሥርአት እንዲያደራጁና • በጽሑፍም ሆነ በንግግር እንዲያቀርቡ ማለማመድ • ቀ□ም ብለ□ በተማሩት የማስታወሻ አያያዝ ዘዴ በመጠቀም የዕለት ተዕለት የሕይወት ገጠመኛቸውን • በማስታወሻ እንዲይዙ ማድረግ • ከአንድ ድርሰት አነስተኛ ቅንጫቢ በአንቀፅ መልክ በመውሰድ ትምህርት ወደሚሰጥባቸው ሃገራዊ ቋንቋዎች ካላመችም ወደ እንግሊዝኛ ቋንቋ እንዲተረጉሙ ማበረታታት

ፅምቶግ

- ያነበቡትን ጽሑፍ መረዳታቸውን ማረጋገጥ፤
- በተለያዩ ሰብአዊ ተግባራት ላይ ተሰማርተው የሚገኙ ድርጅቶችንና የሚሰጧቸውን ግልጋሎት ሲገልፁ መከ□ተል፤
- የቃላትን ተመሣሣይና ተቃራኒ ፍቺ በትክክል መዛመዳቸውን ማየት፤
- የአንቀጽን ሰዋስዋዊ ስሕተት ለይተው ማስተካከላቸውን ማየት፤
- በ□ቅታዊና በማህበራዊ ጉዳዮች ላይ ባዳመጡት ዙሪያ ስለአቀራረቡ፣ ስለሣቢነቱ፣ መልእክት በተገቢው ሁኔታ ስለማስተላለፉ አስተያየት ሲሰጡ መከ□ተል፤
- ባዘጋጁት ጽሑፍ ዋና ዋና ነጥቦች ዙሪያ የሚያቀርቡትን ንግግር መከ□ተል፤
- በተለያዩ ርዕሰ ጉዳዮች ዙሪያ ክፍል ውስጥ የሚቀርበውን ጭውውት መከ□ተል፤
- ከቃለ መጠይቅ የሰበሰቡትን መረጃ በሥርአት አደራጅተው በጽሑፍና በንግግር ማቅረባቸውን መገምገም፤
- የዕለት ተዕለት የሕይወት ገጠመኛቸውን በማስታወሻ መያዛቸውን ማየት፤
- በአንቀፅ መልክ የቀረበውን ፅሁፍ ከመገኛ ቋንቋው ወደሌላ ቋንቋ መተርጐማቸውን መፈተሽ፡፡

□ሁለተኛው ወሰነ-ትምህርት

ምክራአ፡- ስድስት፤ (*□ለ ቲ□ 15*)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት፡- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- ለቀረቡላቸው ቃላት ቀጥተኛ ፍቺ ይሰጣሉ፤ ስርአተ-ነጥቦችን በተለይም ማለበሚያን/አስተሪክስ/ በአግባቡ በፅሑፋቸው ውስጥ ይጠቀማሉ፤ የሳይንሳዊ ግኝቶችንና የምርምር ወጤቶችን አዳምጠው ያገኙትን ሐሣብ ይፅፋሉ፤ ያነባሉ፤ ዕውነታና የግል አስተያየትን ይለያሉ፤ የጥና□ዊ □ሑአ መመሪጸ ተከትለው ጥናታዊ ጽሑፍ ይጽፋሉ፤ ከተለያዩ የመረጃ ምንጮች ያገ□ቸውን ሐሣቦች ይሰበስባሉ፤ ያደራጃሉ፤ ሐሣቦቹን በፅለ-ገለፃና በጭምቀ ሐሣብ ይገልፃሉ፤ የመረጃ ምንጭ አፃፃፍ ስርአትን በመከተል የተጠቀሙባቸውን የመረጃ ምንጮች ጁንኛሉ።

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ሥነፅሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*□መማር ማስተማር ክንውን፣ የመርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ጥና□ዊ ንሑአ	• አንብቦ መረዳት • ቀዓተኛ ፍቺ • ሥር□ተ-ነጥቦች ማለበሚያ/አስትሪክስ/ • ከመገናኛ ብዙሃን ሳይንሳዊ ግኝቶችንና፣ የምርምር ውጤቶችን ማዳመጥ • ዕውነታና የግል አስተያየት • ልዩ ልዩ ሥራዎችን ለማከናወን የሚያስችሉ መመሪያዎችን መከተልና ጽሑፍን ማዘጋጀት • ከመጻሕፍት፣ ከሰንጠረዥ፣ ከመጠይቅና ከቃለ-መ□ጁቅ ሃሣቦችን ማግኘት • ሃሣቦችን በግለ-ፀለነና በ□ ምቀ ሃሣብ ማቅረብ • የመረጃ ምንጮች አፃፃፍ • ጥና□ዊ □ሑአ	• አንብበው የተረዱትን በቃልና በ□ሑአ መፅለ□ • ለቃላት ቀጥተኛ /መ□ቹበ ቃላዊ/ ፍቻቸውን መፈለግ • ስርአተ ነጥቦችን እንደአገባባቸው፣ በተለይም ማለበሚያን /አስትሪክስ/ መ□ቀም • ከመገናኛ ብዙሃን የሚያዳምጧቸውን የሳይንሳዊ ግኝቶችንና የምርምር ውጤቶችን ባጭሩ □□ ማንበብ • ከጥናታዊ ፅሑፎች ውስጥ እውነታና የግል አስተያየትን መለየት • ጥና□ዊ ንሑአ ለመነአ የአሠራር መመሪያዎችን በመከተል ጽሑፍን ማዘጋጀት • ለጥናታዊ ፅሑፋቸው ከመፃሕፍት፣ ከሰንጠረዥ፣ ከመጠይቅና ከቃለ-መ□ጁቅ ሃሣብ መሰብሰብ • ከመረጃ ምንጮች ያገ□ቸውን ሃሣቦች በግለ-ገለፃና ጭምቀ-ሃሣብ መፅለን • ለጥና□ዊ ንሑአ መረጽ ምንጮችን መፃፍ • ጥናታዊ ጽሑፍ ማዘጋጀት	• ያንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ ንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶችን/ በተግባር ላይ ማዃል • ለቀረቡላቸው ቃላት መዝገበ-ቃላትን ተጠቅመው ፍቺ እንዲፈልጉ ማድረግ • ባለፉት የክፍል ደረጃዎች የተማሯቸውን ሥርአተ-ነጥቦችን በመከለስና በማለበሚያ /አስትሪክስ/ ላይ አጽንኦት ሰጥቶ አጠቃቀሙን በማሳየት እንዲጠቀሙበት ማቱ□ • ከመገናኛ ብዙሃን ያዳመጧቸውን የምርምር ወጤቶችና የሳይንስ ግኝቶችን ባጭሩ ን□□ □ክል □ስዓ እንዲያነቡ ማበረታታት • በምሳሌነት ከቀረበላቸው የጥናት ንሑአ □ስዓ ዕውነታና የግል አስተያየት የሆኑትን ሐሳቦች ለይተው በማውጣት በመረጃ አስደግፈው እንዲያብራሩ ማበረታታት • □ኘሮጀክት ዘዴን በመጠቀም በቡድን ሆነው ጥና□ዊ ጽሑፍ ለመጻፍ የሚያስችላቸውን መመሪያ በመከተል እንዲጽፉ ማገዝ • ለጥናታዊ ፅሑፋቸው ከመፃሕፍት፣ ከመጠይቅ፣ ከቃለ-መጠይቅ. . . የሰበሰቧቸውን ሃሣቦች በግለ-ገለፃና □ ምቀ-ሃሣብ እንዲገልፁ ማገዝ • ሃሳብ ጸቶኙባቸውን የመረጃ ምንጮች ስርአት ጠብቀው እንዲፅፉ ማድረግ

ዕምቆማ

- የቀረበውን ጥናታዊ ጽሑፍ አንብበው መረዳታቸውን ማረጋገጥ፤
- ለቃላት ቀጥተኛ /መ□ቱ-ቃላዊ/ ፍቺ መስጠታቸውን ማረጋገጥ፤
- ስርአተ-ነጥቦችን በተለይም የማለበሚያን /አስትሪክስ/ አገባብና አጠቃቀም ተገንዝበው በፅሑፋቸው ውስጥ መጠቀማቸውን ማየት፤
- ከመገናኛ ብዙሃን ያዳመጧቸውን የምርምር ወጤቶችና ሳይንሳዊ ግኝቶች ፅፈው ማንበባቸውን ማየት፤
- ዕውነታና የግል አስተያየትን ለይተው በማስረጃ በማስደገፍ መግለፃቸውን መከታተል፤
- ጥናታዊ ፅሑፍ ለማዘጋጀት የሚያስችሏቸውን መመሪያዎች ተከትለው ጥናታዊ ፅሑፍ መፃፋቸውን ማረጋገጥ፤
- በጥናታዊ ፅሑፋቸው ሃሣባቸውን በግል-ገለፃና በጭምቀ ሐሣብ መግለፃቸውን ማየት፤
- ሃሣብ ለማፅኘት የመረጃ ምንጮችን መጠቀማቸውን ማረጋገጥ፤
- የመረጃ ምንጮችን የአፃፃፍ ስርአት ጠብቀው መፃፋቸውን ማየት::

ምክራእ ፡- ሰባት፤ ሥነ ግጥም (ክለ ፈ 15)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት፡- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- በግጥም ውስጥ የቃላትን አገባባዊ፣ ዕማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ ይለያሉ፣ በድምጾች መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር የሚመጡ የትርጉም ለውጦችን ያሣያሉ፤ መገናኛ ብዙሃንን ይከተላሉ፤ የግጥሞችን መልእክት በራሳቸው አባባል ይተነትናሉ፤ የዘይቤዎቹን ምንነት ይገልፃሉ፤ በግጥም ውስጥ የዘይቤዎችን አጠቃቀም ይለያሉ፤ ግጥም ይፅፋሉ፤ ቅኔን ይፈ ሉ፡፡

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ሥነፅሑፍ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ የመርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
ሥነ ግጥም	• ግጥምን አንብቦ መረዳት • የቃላት አገባባዊ፣ እማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ • በቃላት ውስጥ ድምጾች በመጥበቅና በመላላት፣ በመርዘምና በማጠር የሚያመጡት የትርጉም ለውጥ የአማርኛ ቋንቋ የማይመለከታቸውን ማስቀረት • ከመገናኛ ብዙሃን የሚተላለፉ ልዩ ልዩ የሥነ-ንሑአ ሥራዎችን፣ ወቅታዊና ማህበራዊ ጉዳዮችን መከ ተል • አንድን ሃሣብ በራስ አባባል ማቅረብ • ከግጥም መፃሕፍት ሃሣብ ማፅኘት • ዘይቤ /ገድሎ ማዳን፣ንቡር ቃሽ / • ዘይቤያዊ አጠቃቀም በሥነ ፅዓም ሉስዓ /ሰ ኛ፣ ምፀትና ተምሣሌት/ • ፅዓም መነአ • ቅኔ /ኅብረ ቃል፣ የቅኔ ሰምና ወርቅ/	• ግጥምን አንብቦ መልእክቱን በቃልና በጽሑፍ መግለጽ • በግጥም ውስጥ ቃላት የሚኖራቸውን አገባባዊ እማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ መለየት • ከግጥም ከወጡ ቃላት በድምጾች መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር የሚከሰቱ የትርጉም ለውጦችን ማሳየት • በመገናኛ ብዙሃን በግጥም የሚተላለፉ ልዩ ልዩ የሥነ-ፅሑፍ ሥራዎችን፣ ቅታዊና ማህበራዊ ጉዳዮችን ተከታትሎ መግለፅ • የንቡር ጠቃሽና ገድሎ ማዳን ዘይቤዎችን ምንነት ማብራራት • በግጥም የቀረቡ ሃሣቦችን በራሣቸው አባባል መግለፅ • ከግጥም መፃሕፍት የተገኙ ሃሣቦችን ከግጥሙ ቅርፅና ይዘት አኳያ መግለጽና መተንተን • በሥነ ግጥም ውስጥ የሰውኛ ፣ የምፀትና የተምሣሌት ዘይቤዎችን አጠቃቀም መለየት • በተለጸ ርእሶች ልዩ ልዩ	• በግጥም ውስጥ የቃላትን አገባባዊ፣ እማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺያቸውን ጠንቅቀው እንዲገነዘቡ የተለያዩ ምሣሌዎችን በመስጠት ማለማመድ • በቡድን ሆነው ግጥምን ደጋግመው በማንበብ የድምጾች መጥበቅና መላላት መርዘምና ማጠር የሚያመጣውን የቃላት ትርጉም ለውጥ እንዲለዩ ማድረግ • በመገናኛ ብዙሃን በግጥም የሚተላለፉ ልዩ ልዩ የሥነ ጽሑፍ ሥራዎችን፣ ወቅታዊና ማህበራዊ ጉዳዮችን ተከታትለው ያገኙትን ከቅርፅና ይዘት አኳያ እንዲገልጹና እንዲተነትኑ መርዳት • የተለያዩ ግጥሞችን በማቅረብ በግጥሙ ውስጥ የሰውኛ፣ የምፀትና የተምሣሌት ዘይቤዎችን አጠቃቀም እንዲለዩ ማበረታታት • በተለያዩ ርዕሶች ልዩ ልዩ ዘይቤዎችን ተጠቅመው ፅዓም እንዲፅፉና ክፍል ውስጥ እንዲያነቡ ማገዝ • በቅኔ ህብረቃሎች ውስጥ ያሉ ድምጾች ጠብቀውና ላልተው፣ ረዝመውና አጥረው ሲነበቡ የሚያመጡትን የፍቺ ለውጥ ጠንቅቀው እንዲገነዘቡና ለቅኔዎች ፍቺ እንዲሰጡ ማበረታታት • የገድሎ ማዳንና ንቡር ጠቃሽ ዘይቤዎችን ምንነት እንዲለዩ ምሳሌ በማስደገፍ ማስረዳት

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ሥነፅሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ የመርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
		ዘይቤዎችን ተጠቅመው ፅዓም መነአ • በቅኔ ህብረ-ቃሎች ውስጥ ባሉ ድምጾች መጥበቅና መላላት መርዘምና ማጠር ምክንያት የሚመጡ የፍቺ ለውጦችን መግለጽ • ለቅኔ ፍቺ መስጠት	

ፅምቶማ

- የቀረበውን ግጥም አንብበው መልእክቱን መረዳታቸውን መከታተል፤
- በግጥም ውስጥ የቃላት አገባባዊ፣ እማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺን ጠንቅቀው መለየታቸውን ማረጋገጥ፤
- በቃላት ውስጥ በድምጾች መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር የሚመጣውን የፍቺ ለውጥ መለየታቸውን መከታተል፤
- በመገናኛ ብዙሃን በግጥም የሚተላለፉ ልዩ ልዩ የሥነ ፅሑፍ ሥራዎችን፣ ወቅታዊና ማህበራዊ ጉዳዮችን ተከታትለው በራሣቸው አባባል ማቅረባቸውን ማየት፤
- ግጥምን ከቅርጽና ከይዘት አኳያ መግለጻቸውንና መተንተናቸውን መከ□ተል፤
- በፅዓም □ስዓ □ስ□ኛ፣ የምፀትና የተምሣሌት ዘይቤዎችን አጠቃቀም ለይተው ግጥም መፃፋቸውን መከ□ተል፤
- የቅኔን ህብረ-ቃል ድምጾች ጠብቀውና ላልተው፣ ረዝመውና አጥረው ሲነበቡ የተለየ ፍቺ የሚሰጡ መሆናቸውን ተገንዝበው ሰምና ወርቅ ፍቺ መስ□ታቸውን መከታተል::

ምክራአ :- ስምንት፤ ውሣኔ ላይ መድረስ (□አ ለ ቲ□ 12)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኂላ:- ለቃላት ቀጥተኛ፣ ተመሣሣይና ተቃራኒ ፍቺ ይሰጣሉ፤ ወቅታዊና ማህበራዊ ጉዳዮችን አስመልክቶ የሚተላለፉ መልእክቶችን ከመገናኛ ብዙሃን ያዳምጣሉ፤ ሥርአትን ተከትለው ይከራከራሉ፤ መመሪያዎችን ተከትለው ሥራዎችን ይሠራሉ፤ ከቃለ መጠይቅና ከሠንጠረዥ ሃሣብ ያገኛሉ፤ ማስ□□ሻ □መ□ሰት ልምት ጸቲብራሉ::

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ሥነፅሑፍ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ የመርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
ውሣኔ ላይ መድረስ	• አንብቦ መረዳት • የቃላት ቀጥተኛ ፍቺ • የቃላት ተመሣሣይና ተቃራኒ ፍቺ • □ቅታዊና ማህበራዊ ጉዳዩች • □ር□ር • መመሪያን መከተል • መረጃን ከሠንጠረዥና ከመጠይቅ ማግኘት • ማስ□□ሻ መ□ሰት /ከዕለት ዕለት የሕይወት ገጠመኝና ከዓለም አቀፍ መቶናኛ ብዙሃን/	• አንብበው የተረዱትን በቃልና በ□ሑአ መፅለ□ • ለቃላት ቀጥተኛ ፍቺ መስጠት • ለቃላት ተመሳሳይና ተቃራኒ ፍቺ መስጠት • □ቅታዊና ማህበራዊ ጉዳዮችን ከመገናኛ ብዙሀን ማዳመጥና ያገኙትን ሃሣብ ማቅረብ • ውሳኔ ላይ የመድረስ ችግርን አስመልክቶ ክርክር ማካሄድ • መመሪያዎችን በመከተል ልዩ ልዩ ሥራዎችን ማከናወን • በቃለ መጠይቅና በሠንጠረዦች አማካይነት ሃሣብ ማፅኘት • ከዕለት ዕለት የሕይወት ገጠመኝ፣ ከአለም አቀፍ መገናኛ ብዙሃን ማስ□□ሻ መ□ሰት	• ያንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ ንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶችን/ በተግባር ላይ ማዋል • ለቃላት ቀጥተኛ፣ተመሳሳይና ተቃራኒ ፍቺ እንዲሰጡ መልመጃዎችን በማቅረብ ማሠራት • □ቅታዊና ማህበራዊ ጉዳዮችን ከዓለም አቀፍ መገናኛ ብዙሃን እንዲከታተሉና ጠቃሚ ሐሣቦችን በማስታወሻ በመጸ□ እንዲያቀርቡ ማበረታታት • ብ□ ሰዎች በተለይም ወጣቶች በአንድ ጉዳይ ላይ ከውሳኔ ለመድረስ ያለባቸውን ችግር አስመልክቶ በቡድን ተከፋፍለው ክርክር እንዲያካሂዱ ማገዝ • በአንድ ጉዳይ ላይ ውሳኔ ለመድረስ እንደመመሪያ ሊያገለግሉ የሚችሉ ሃሣቦችን ልምድ ካላቸው ሰዎች በመጠየቅና መፃሕፍት በማንበብ አሰባስበው እንዲያቀርቡና የተግባር መመሪያዎችም እንዲያደርጓቸው ማበረታታት • ውሳኔ ላይ መድረስን አስመልክቶ በቃለ-መ□ጁቅ መልሶችና በሰንጠረዦች ካገ□ቸው ሃሳቦች በመነሳት ውሳኔ ላይ እንዲደርሱ ማገዝ • የዕለት ዕለት የሕይወት ገጠመኛቸውን በማስ□□ሻ □መጸ□ ባህል እንዲያዳብሩ፣ ከዓለም አቀፍ መገናኛ ብዙሃን የሚያገኙዋቸውን መረጃዎም መዝግበው እንዲይዙና ተጠቃሚ ናቸው የሚሏቸውን ለክፍል እንዲያቀርቡ ማበረታታት

ዕምቶግ

- የቀረበውን ጽሑፍ አንብበው መረዳታቸውን ማረጋገጥ፤
- ለቃላት ቀጥተኛ፣ ተመሳሳይና ተቃራኒ ፍቺ ማቅረባቸውን ማረጋገጥ፤
- □ቅታዊና ማህበራዊ ጉዳዮችን ከመገናኛ ብዙሃን መከታተላቸውን በተለያዩ መንገዶች መፈተሽ፤
- ርዕሱን መሠረት አድርገው ስርአቱን በመከተል ክርክር ማድረጋቸውን መከ□ተል፤
- መመሪያዎችን ተከትለው ሥራ መሥራታቸውን ማየት፤
- ከቃለ-መጠይቅ መልሶችና ከሠንጠረዦች ሃሣብ መውሰዳቸውን መከ□ተል፤
- ከዕለት ዕለት የሕይወት ገጠመኛቸውና ከዓለም አቀፍ መገናኛዎች ማስታወሻ መውሰዳቸውን ማረጋገጥ::

ምክራአ :- ዘጠኝ፤ ህብረተ-ሰብና ጤና (□ኦለ ቂ□ 12)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት፡- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- በሳይንሳዊ ግኝቶችና በወቅታዊ ጉዳዮች ዙሪያ የሚተላለፉ መግለጫዎችንና መልእክቶችን ጁቹልነሉ፤ እውነታና የግል አስተያየትን ለይተው ይናገራሉ፤ ውይይት ያካሄዳሉ፤ ከመጻሕፍትና ከሰንጠረዥ የሰበሰቡትን ሃሣብ ጁቹልነሉ፤ ከዕለት ዕለት ገጠመኛቸው ማስታወሻ ይይዛሉ፤ ጽሑፍን አሳጥረው ይጽፋሉ፤ የትርጉም ሥራ ይሠራሉ፤ ምሳሌያዊና ፈሊጣዊ አነጋገሮችን ያብራራሉ፤ ቅኔዎችን ይፈ□ሉ።

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ሥነፅሑፍ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ የመርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
ህብረተ-ሰብና ጤና	• አዳምጦ መረዳት • ሳይንሳዊ ግኝቶችን ማዳመጥ • □ቅታዊና ማህበራዊ ጉዳዮችን ማዳመጥ • እውነታና የግል አስተያየት • ውይይት • ከመጻሕፍትና ከሰንጠረዥ ሃሣብ ማፅኘት • ከዕለት ዕለት ገጠመኝ ማስ□□ሻ መ□ሰት • ማሳ□ር • ሃሣብን ከአንድ ቋንቋ ወደ ሌላ ቋንቋ መተርጐም • ምሳሌያዊ አነጋገር • ፈሊጣዊ አነጋገር • ቅኔን መፍታት	• አዳምጠው የተረዱትን በቃልና በጽሑፍ መግለጽ • የህብረተሰብ ጤና መጠበቅ ያለውን ፋይዳ መናገር • በሳይንሳዊ ግኝቶች ዙሪያ በተለያዩ መድረኮችና መገናኛ ብዙሃን የሚተላለፉ ሃሣቦችን ማቴመዓ • በመገናኛ ብዙሃን የሚተላለፉ □ቅታዊና ማህበራዊ ጉዳዮችን ማዳመጥ • በተጠየቃዊ አስተሰሰብ እውነታና የግል አስተያየትን ለይቶ መናገር • ህብረተሰብንና ጤናን በተመለከተ ውይይት ማካሄት • ህብረተሰብና ጤናን በተመለከተ ከመጻሕፍትና ከሰንጠረዥ ሃሣብ ማግኘት • ከዕለት ዕለት ገጠመኝ ማስ□□ሻ መ□ሰት • የአንድን ጽሑፍ ሃሣብ አሳጥሮ መፃፍ • ሃሣብን ከአንድ ቋንቋ ወደ ተቀባዩ ቋንቋ መተርጐም • የምሳሌያዊ አነጋገሮችን መልእክት ማብራራት	• የአዳምጦ መረዳት ማስተማር ዘዴን በተግባር ላይ ማዃል • የህብረተሰቡ ጤና መጠበቅ የሚኖረውን ጠቀሜ□ እንዲገልጹ ማገዝ • በሳይንሳዊ ግኝቶች፣ በወቅታዊና ማህበራዊ ጉዳዮች ዙሪያ፣ በተለያዩ መድረኮችና መገናኛ ብዙሃን የሚተላለፉ ትምህርታዊ መግለጫዎችንና መልእክቶችን አዳምጠው ዋና ዋና ነጥቦችን እንዲጽፉና በክፍል ውስጥ እንዲያቀርቡ ማበረታታት • እውነታና የግል አስተያየትን ለይተው በተጠየቃዊ አስተሳሰብ እንዲናገሩ ማትረፅ • የውይይትን ሥርአት ጠብቀው በህብረተሰብና ጤና ዙሪያ ውይይት እንዲያካሄዱ ማገዝ • ህብረተሰብና ጤናን በተመለከተ ከመጻሕፍትና ከሰንጠረዥ ሃሣብ እንዲያሰባስቡና ያሰባሰቡትን ሃሣብ በጽሑፍ አደራጅተው እንዲያቀርቡ ማበረታታት • ከዕለት ዕለት ገጠመኝ ማስታወሻ መያዝ የሚኖረውን □ቀሜታ በመግለጽ የራሳቸውን ገጠመኝ በማስታወሻ □መጸ□ ልምት እንዲያዳብሩ ማቱ□ • የማሳጠር መመሪያን ተከትለው የአንድን ጽሑፍ ሃሣብ አሳጥረው እንዲያቀርቡ ማድረግ • የትርጉምን ጠቀሜታ በማስታወስ አጫጭር አንቀጾችን ትምህርት ወደሚሰጥባቸው ሃገራዊ ቋንቋዎች ካላመቸም □□ እንግሊዝኛ ቋንቋ ተርጉመው እንዲያቀርቡ ማበረ□ታት • ገንቢ ሃሣብ የሚያስተላልፉ ዐ/ነገሮችን በምሳሌ አቅርቦ ተመሳሳይ ምሳሌያዊ አነጋገሮችን እንዲሰበስቡና የሚያስተላልፉትን መልእክት እንዲያብራሩ ማቱ□ • በፈሊጣዊ አነጋገር የተነገረውን ሃሣብ በተራ አነጋገር፣

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርክስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋሰውና ሥነፅሑፍ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ የመርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
		• የፈሊጣዊ አነጋገሮችን መልእክት መግለጽ • የቅኔን ሰምና ወርቅ ለይቶ መነአ	በተራ አነጋገር የተነገረውን ደግሞ በፈሊጣዊ አነጋገር እንዲገልጹ በምሳሌ በማስረዳት ማለማመድ ምሳሌ፡- ሆ□-ሰፊ /ፈሊጣዊ አነጋገር/ ---- □ፋሽ /ተራ አነጋገር/ ክፉ /ተራ አነጋገር/ ------- ሆ□-መፋ□ /□ሊ□ዊ/ • ቅኔ ውስጣዊ ስሜትን ለመግለጽ ያለውን ፋይዳ በማስታወስ ከቅኔ ግጥም ውስጥ ህብረ-ቃሉን እንዲያወጡና ሰምና ወርቁን ለይተው እንዲጽፉ ማትረፅ

ፅምቆማ

- የቀረበውን ጽሑፍ አዳምጠው መረዳታቸውን ማረጋገጥ፤
- የህብረተሰቡ ጤና መጠበቅ የሚኖረውን ጠቀሜታ መግለፃቸውን ማረጋገጥ፤
- በሳይንሳዊ ግኝቶችና በወቅታዊ ጉዳዮች ዙሪያ በተለያዩ መድረኮችና መገናኛ ብዙሃን የሚተላለፉ ትምህርታዊ መግለጫዎችን አዳምጠው ማስታወሻ መያዛቸውን ማየት፤
- እውነታንና የግል አስተያየትን ለይተው በተጠየቃዊ አስተሳሰብ መግለጻቸውን መከታተል፤
- ሥርአትን ጠብቀው መወያየታቸውን መከታተል፤
- ከመጻሕፍትና ከሰንጠረዥ ሃሣብ ማሰባሰባቸውን ማየት፤
- ከዕለት ዕለት ገጠመኛቸው ማስታወሻ መያዛቸውን መፈተሽ፤
- አንድን ጽሑፍ አሳጥረው መፃፋቸውን ማየት፤
- የትርጉም ሥራ መሥራታቸውን መገምገም፤
- ምሳሌያዊ አነጋገሮችን ሰብስበው የሚያስተላልፉትን መልእክት መግለጻቸውን መከታተል፤
- በፈሊጣዊ አነጋገር የተነገረውን በተራ አነጋገር፣ በተራ አነጋገር የተነገረውን በፈሊጣዊ አነጋገር መግለፃቸውን ማየት፤
- የቅኔን ሰምና ወርቅ ለይተው መፃፋቸውን ማረጋገጥ።

ለማ□ቀሻነት የሚያገለግሉ መጻሕፍት ዝርዝር:-

1. ሀዲስ አለማየሁ:: 1958 :: **አቅር እስከ መቃብር::** አዲስ አበባ፣ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት::
2. ሀዲስ አለማየሁ:: 1980:: **የልምዣት::** አዲስ አበባ፣ ንግድ ማተሚያ ቤት::
3. ማህተመ ስላሴ □/መስቀል:: 1999:: **አማርኛ ቅኔ ከነፍቻቸው::** አዲስ አበባ: እሌኒ ማተሚያ ቤት ኃላፊነቱ የወሰነ የግል ማህበር::
4. መስፍን ሀ/ማርጸም:: 1976:: **የቡና ቤት ስእሎችና ሌሎችም ወጐች**:: አዲስ አበባ፣ የኢትዮጵያ መጻሕፍት ድርጅት::
5. መንግሥቱ ለማ:: 1955:: **የግጥም ጉባኤ::** አዲስ አበባ፣ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት::
6. መኩሪያ ወርቁ:: 1982:: **ምሳሌያዊ አነጋገር::** አዲስ አበባ፣ አርቲስቲክ ማተሚያ ቤት::
7. ሰለሞን ሃለፎም:: 1997:: **የድርሰት አጻጻፍ::** አዲስ አበባ፣ ንግድ ማተሚያ ቤት::
8. በአሉ ግርማ:: 1962:: **ከአድማስ ባሻገር::** አዲስ አበባ፣ አርቲስቲክ ማተሚያ ቤት::
9. በትሉ ዃቅፀራ:: 1996:: **በስነ-ጽሑፍ ቋንቋን ማስተማር::** አዲስ አበባ፣ ንግድ ማተሚያ ቤት::
10. ባዬ ይማም:: 1987:: አማርኛ ሰዋሰው:: አዲስ አበባ: ት/መ/ማ/ማ/ድ/
11. ብርሃኑ ገ/ጻድቅ:: 1993:: **አማርኛ ፈሊጣዊ አነጋገሮችና ፍቺዎቻቸው::** አዲስ አበባ፣ ሜጋ ማተማያ ኢንተርፕራዟ□::
12. ተሰማ ሀ/ሚካኤል:: 1951:: **ከሳቴ ብርሃን ተሰማ የአማርኛ መዝገበ ቃላት**:: አዲስ አበባ፣ አርቲስቲክ ማተሚያ ቤት::
13. ተክለማርያም ፋን□ጵ:: 1964:: **ሆህተ ዓበብ □ስነጽሑፍ::** አዲስ አበባ፣ ትምህርት ሚኒስቴር::
14. □□ለ ቶትሌ:: 1996:: **ቅኔና ቅኔያዊ ጨዋታ ለትዝታ::** አዲስ አበባ፣ ጉተንበርግ ማተሚያ ቤት::
15. ንጉሤ ነገዎ:: 1996:: **የቅኔ አፈታት ዘዴዎችና የምርጥ ቅኔዎች ስብስብ**:: አዲስ አበባ፣ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት::
16. አለም □ሸቱ:: 1992:: **መሠረታዊ የምርምርና የዘገባ አጻጻፍ::** አዲስ አበባ፣ ንግድ ማተሜያ ቤት::
17. አማረ ማሞ:: 1968:: **□ልቦለት □ሑአ መመሪጸ::** አዲስ አበባ፣ ንግድ ማተሚያ ቤት::
18. አማረ ማሞ:: 1976:: **□ቀለም □ብታ፣የኢ-ልቦለድ አጻጻፍ መመሪያ::** አዲስ አበባ፣ የኢትዮጵያ መጻሕፍት ድርጅት::
19. አምሳሉ አክሊሉና ዳኛቸው ወርቁ:: 1979:: **የአማርኛ ፈሊጦች::** አዲስ አበባ፣ ንግድ ማተሚያ ቤት::
20. አብዱራህመቶና ሌሎችም:: 1980:: **አጫጭር ልቦለዶች::** አዲስ አበባ፣ ንግድ ማተሚያ ቤት::
21. አብዱራህመቶና ንጉሜ አየለ ተካ:: 1979:: **ሙሽራውና ሌሎች. . .** አዲስ አበባ፣ ኩራዝ አሳታሚ ድርጅት::
22. ከበደ ገ/መድህን:: 1992:: **ሳይንሳዊ የቅኔ አፈታት ስልት::** አዲስ አበባ፣ ብራና ማተሚያ ድርጅት::
23. □ረጁ ቶብሬ:: 1996:: **ተግባራዊ የጽሕፈት መማሪያ::** አዲስ አበባ፣ ንግድ ማተሚያ ቤት::
24. □ስ□ ተ□ክ□ልት:: 1962:: **አዲስ የአማርኛ መዝገበ ቃላት::** አዲስ አበባ፣ አርቲስቲክ ማተሚያ ቤት::
25. □በበ ሰጁኘ:: 198ወ: **የብርሃን ፍቅር::** አዲስ አበባ፣ ኩራዝ አሳታሚ ድርጅት::

26. ቴኛቸው ወርቁ:: **1985::** **□□ሑአ ዓበብ መመሪጸ::** አዲስ አበባ፣ የኢትዮጵያ መጻሕፍት ድርጅት::
27. ፀጋዬ ገ/መድህን:: **1966::** **እሳት ወይአበባ::** አዲስ አበባ፣ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት::
28. ፍቃደ አዘዘ:: **1985::** **ጩኸት::** አዲስ አበባ፣ ት/መ/ማ/ማ/ድ/
29. ዘሪሁን አስፋው:: **1992::** **የስነ-□ሑአ መሠረታውያን::** አዲስ አበባ፣ ንግድ ማተሚያ ቤት::
30. □ሽ□ ተሰማ::**1996::** **ልሣነ ብዕር ከመ ልሣነ ሰብዕ::** አዲስ አበባ፡ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት::
31. የኢትዮጵያ ቋንቋዎች ጥናትና ምርምር ማዕከል:: **1982::** **የአማርኛ ምሳሌያዊ ንግግሮች ::** አዲስ አበባ፣ አርቲስቲክ ማተሚያ ቤት::
32. የኢትዮጵያ ቋንቋዎች ጥናትና ምርምር ማዕከል:: **1993::** **የአማርኛ መዝገበ ቃላት::**
አዲስ አበባ፣ አርቲስቲክ ማተሚያ ቤት::
33. ቴታሁን አማረ:: **1989::** ዘመናዊ የአማርኛ ሰዋሰው በቀላል አቀራረብ:: አዲስ አበባ፣ ንግድ ማተሚያ ድርጅት
34 □ፅዓም መትብል:: **1977::** **□ቴረቴ ብክር**:: አዲስ አበባ፣ ንግድ ማተሚያ ቤት::
35 መስፍን ሀ/ማርያም:: **1983::** **አውደ-ዓመት::** አዲስ አበባ፣
36 በ□ሉ ፅርማ:: **1972::** **□ራሲ□::** አዲስ አበባ፣
37.ተስኛጽ ሽኸጽ:: **1986::** **አንብቦ የመረዳትና የመጻፍ ችሎታን ማዳበር::** አዲስ አበባ፣
38. ተፈራወርቅ አራምዴ:: **የአማርኛ ሥነ ቃል::** አዲስ አበባ፣
39. ቴዎድሮስ ሙላቱ:: **1986::** **አውደ ጥበብ::** አዲስ አበባ፡
40. አምሳሉና□ምሴ:: **1982::** **ዓሩ የአማርኛ ድርሰት እንዴት ያለ ነው?** አዲስ አበባ፣
41. ዮሐንስ አድማሱ:: **1990::** **እስኪ ተጠየቁ::** አዲስ አበባ::
42. ጥላሁን በየነ:: **ልሣን**::